

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 360/2018-77

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1, 2 a 3, čl. 13 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Špeciálneho súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica č. k. BB–ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 zo 16. júna 2006 a postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru a jeho organizačných zložiek (Úradu zvláštnych policajných činností Bratislava a Národnej kriminálnej agentúry Bratislava) v súvislosti s použitím informačno-technických prostriedkov na základe rozhodnutia Špeciálneho súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica č. k. BB ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 zo 16. júna 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 1, 2 a 3, čl. 13 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Špeciálneho súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“) č. k. BB –ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 zo 16. júna 2006 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“) a postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru a jeho organizačných zložiek Úradu zvláštnych policajných činností Bratislava a Národnej kriminálnej agentúry Bratislava (ďalej aj „ministerstvo vnútra a jeho zložky“) v súvislosti s použitím informačno-technických prostriedkov na základe rozhodnutia špeciálneho súdu č. k. BB–ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 zo 16. júna 2006 (ďalej aj „namietaný postup ministerstva vnútra a jeho zložiek“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ je obvineným v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-219/NKA-FP-BA-2016 (ďalej len „trestné konanie“) na základe uznesenia vyšetrovateľa Policajného zboru z 30. novembra 2016 pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol, že *«sa prostredníctvom svojho obhajcu z nazretia do vyšetrovacieho spisu v Trestnom konaní dňa 15. 12. 2016 dozvedel, že sa v tomto spise nachádza dokument označený ako „Záznam z analýzy prepisov hovorov z akcie [REDAKOVANÉ], PPZ-NKA-140-004/2016 zo dňa 15. 2. 2016 (ďalej len „Analytické*

prepisy“). Dokument obsahuje analytické prepisy telefonick^{ej} komunikácie medzi [REDAKT] a ďalšími osobami, okrem iného aj Sťažovateľom. K Analytickým prepisom sú priložené aj dokumenty, ktoré sú pravdepodobne doslovným prepisom telefonických hovorov a SMS správ uvedených v Analytických prepisoch (ďalej len „Doslovné prepisy“). Sťažovateľ nevie verifikovať správnosť a úplnosť Doslovných prepisov ani Analytických prepisov, keďže vo vyšetrovacom spise sa v čase nazretia doň nenachádzal zvukový záznam telefonick^{ej} komunikácie na základe ktorej došlo k vyhotoveniu Analytických prepisov a Doslovných prepisov (ďalej len „Záznam“).

... V úvode Analytických prepisov sa uvádza, že tento dokument bol do Trestného konania zabezpečený na základe žiadosti zo dňa 28. 1. 2016 z vyšetrovacieho spisu vedeného NAKA pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012, pričom v dokumente sa uvádza, že ide len o časť záznamov telekomunikačnej prevádzky, ktorá bola v akcii s krycím názvom [REDAKT] vyhotovená, a to konkrétne o tú časť, ktorá sa týka spoločnosti [REDAKT], okrem iného aj okolností prípravy a schvaľovania Zmluvy o dodávke a odbere tepla medzi [REDAKT], a [REDAKT], [REDAKT] z roku 2006.

... Do vyšetrovacieho spisu pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 mali byť Analytické prepisy údajne zaslané na DVD nosiči, na základe predchádzajúcej žiadosti ÚZPČ (konkrétne ÚZPČ OZPČ Stred, Banská Bystrica), s poukazom na ust. § 115 ods. 7 Trestného poriadku. Vo vyšetrovacom spise k Trestnému konaniu (ČVS: PPZ-219/NKA-FP-BA-2016) sa však spomínané DVD, ani jeho kópia v čase nazretia do spisu zo strany právneho zástupcu Sťažovateľa dňa 15. 12. 2016 nenachádzala. V úvode k Analytickým prepisom sa neuvádza, či boli do vyšetrovacieho spisu pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 okrem Analytických prepisov poskytnuté aj originálne zvukové nahrávky telefonických hovorov, túto skutočnosť je však možné prezumovať na základe použitého média (DVD nosič), na ktorom mali byť záznamy telekomunikačnej prevádzky do vyšetrovacieho spisu pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 poskytnuté.

... V úvode Analytických prepisov sa ďalej uvádza, že tieto boli vyhotovené na základe Príkazu, t. j. rozhodnutia Odporcu 1 vydaného dňa 16. 6. 2006 pod č. BB-ŠS-V-89-05/06- 4Nttš-280. Je dôvodné predpokladať, že sa Príkaz vzťahoval na záujmovú osobu [REDAKT]. Sťažovateľ nevie verifikovať, či sa Príkaz vzťahoval aj na jeho osobu

alebo či bol odpočutý len nepriamo (ako osoba komunikujúca s [REDAKOVANÉ] vo veciach, ktoré súviseli s dôvodmi pre ktoré bol Odposluch uskutočnený) alebo či bol odpočutý náhodou. Štruktúra zaznamenatej telefonickkej komunikácie, kde na jednej strane vždy vystupuje ako strana hovoru osoba označená ako [REDAKOVANÉ] a na druhej strane sú rôzne iné osoby, okrem Sťažovateľa aj rôzni pracovníci Fondu národného majetku, nasvedčuje skôr tomu, že Príkaz sa na Sťažovateľa nevzťahoval. Záznamy telefonickkej komunikácie Sťažovateľa s inými osobami, ako s [REDAKOVANÉ], sa medzi Analytickými prepismi vo vyšetrovacom spise v Trestnom konaní nenachádzajú. Rovnako sa vo vyšetrovacom spise v Trestnom konaní nenachádza ani Príkaz...

Sťažovateľ sa preto prostredníctvom svojho právneho zástupcu snažil získať kópiu Príkazu a súvisiacej dokumentácie... In concreto, právny zástupca Sťažovateľa dňa 20. 1. 2017 podal Odporcovi 1 žiadosť o nazretie do spisu sp. zn. BB-ŠS-V-89-05 06-4Nttš-280 v konaní, v ktorom bol Príkaz vydaný, vrátane k tomuto spisu prípadne pripojených iných spisov... Dňa 6. 2. 2017 bola Právne mu zástupcovi Sťažovateľa doručená zamietavá odpoveď Odporcu 1 s odôvodnením, že nazretie do predmetného spisu Odporca 1 neumožní, nakoľko má Sťažovateľ právo požiadať o nazretie do spisu príslušný orgán činný v trestnom konaní v prípravnom konaní, ak je predmetný spis, ktorý obsahuje Príkaz, pripojený k vyšetrovaciemu spisu, alebo má túto možnosť v konaní pred súdom, ak bude tento spis pripojený k súdnemu spisu.

... Právny zástupca Sťažovateľa sa snažil získať kópiu Príkazu a súvisiacej dokumentácie aj podaním žiadosti o nazretie do vyšetrovacieho spisu ČVS:PPZ-499/NKA-FP-BA-2012, doručenej NAKA dňa 18. 1. 2017... Predmetná žiadosť o nazretie do spisu ČVS:PPZ-499/NKA-FP-BA-2012... nebola do... (dňa podania tejto ústavnej sťažnosti) vybavená.

... Sťažovateľ sa pokúsil oboznámiť sa s dokumentáciou týkajúcou sa Odposluchov, ktorá by sa momentálne mala nachádzať vo vyšetrovacom spise v konaní ČVS:PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 aj tým spôsobom, že požiadal o jej presunutie do Trestného konania... Dňa 7. 2. 2017 Sťažovateľ obdržal (e-mailom) zamietavú odpoveď s odôvodnením, že Analytické prepisy a Doslovné prepisy nie sú v Trestnom konaní procesne použiteľné ako dôkazy, nakoľko neboli do vyšetrovacieho spisu zabezpečené v súlade s ust. § 115 ods. 7 Trestného poriadku. Z uvedeného dôvodu NAKA nebude žiadať

o poskytnutie záznamov telekomunikačnej prevádzky vrátane Príkazu z vyšetrovacieho spisu ČVS:PPZ-499/NKA- FP-BA-2012 do vyšetrovacieho spisu v Trestnom konaní. Sťažovateľ preto nebude mať možnosť sa oboznámiť s dokumentáciou k Odposluchu a na jej základe posúdiť jeho zákonnosť ani týmto spôsobom.».

4. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a judikatúru ústavného súdu uvádza, že opísaný skutkový stav je možné subsumovať pod vecný rozsah práva na súkromie a namietané porušenie ním označených práv spočíva v tom, že «*Odporca 1 vydal nezákonné (resp. nulitné) rozhodnutie - Príkaz, na základe ktorého došlo v presne neurčenom období, minimálne však od 14. 7. 2006 do 19. 7. 2006, k odposluchu telefonického komunikácie medzi [REDAKOVANÉ] a ďalšími osobami, okrem iného aj Sťažovateľom (ďalej len „Odposluch“), k jej Záznamu, a vyhotovovaniu ďalších materiálov, ktoré odrážajú obsah Odposluchu, najmä Doslovných prepisov a Analytických prepisov (ďalej len „Výsledky odpočúvania“). Sťažovateľ bol s najväčšou pravdepodobnosťou nezákonne a protiústavné odpočúvaný bez toho, aby bola jeho osoba výslovne uvedená v Príkaze... Zároveň boli na základe Odposluchu vyhotovené aj sekundárne materiály, ktoré nepriamo reflektujú obsah Odposluchov, a to predovšetkým zvukový Záznam, ako aj Doslovné prepisy a Analytické prepisy, prípadne ďalšie materiály, ktoré boli ďalej s odvolaním sa na ust. § 115 ods. 7 Trestného poriadku poskytnuté do iných trestných konaní, a to napriek tomu, že mali byť veľmi pravdepodobne dávno zničené a Sťažovateľ mal byť o uskutočnení odpočúvania voči svojej osobe a o zničení Výsledkov odpočúvania informovaný.».*

Sťažovateľ vyjadruje pochybnosť o splnení podmienok legality, legitimacy a proporcionality zásahu vykonaného na základe napadnutého rozhodnutia a v tejto súvislosti predovšetkým uvádza, že „*existuje dôvodené podozrenie, že povolenie, realizácia a kontrola použitia informačno-technického prostriedku schváleného Príkazom budú vykazovať závažné nedostatky obdobné tým, ktorými trpeli súhlasy a príkazy na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vydávané súdmi v Slovenskej republike v období do júna 2006... Je teda pravdepodobné, že obdobne ani Príkaz nebude (riadne) odôvodnený, čo by zakladalo nepreskúmateľnosť nielen samotného Príkazu, ale aj celkového použitia Odposluchu ako informačno-technického prostriedku.“.*

V súvislosti so skúmaním legality zásahu sťažovateľ poukazuje aj na niektoré nedostatky právnej úpravy týkajúcej sa dodatočného informovania odpočúvanej osoby o tom, že bola odpočúvaná, a na možnosti preskúmania zákonnosti odpočúvania, ako aj nedostatky právnej úpravy týkajúcej sa použitia informácií získaných odpočúvaním pre účely iných trestných konaní.

Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti namieta nezákonnú existenciu výsledkov odpočúvania a nezákonné nakladanie s nimi. Uvádza, že *«Samotná existencia nosičov, na ktorých sú zaznamenané odposluchy, ktoré boli vykonané nezákonne, predstavuje taký zásah do súkromia, ktorý nie je možné považovať za súladný s Dohovorom. Nezákonnosť existencie Výsledkov odpočúvania možno vyvodit' i z vnútroštátnej legislatívy podľa ust. § 115 ods. 8 a ods. 9 Trestného poriadku.*

... Výsledky odpočúvania, ktoré obsahujú aj prepisy rozhovorov Sťažovateľa, celkom zjavne neobsahovali žiadne skutočnosti významné pre trestné konanie, v ktorom boli vyhotovené, nakoľko žiadne obvinenie Sťažovateľovi v danom konaní, pre účely ktorého bol Príkaz vydaný, nebolo vznesené... Rovnako v danom čase neprebiehala iné trestné konanie voči Sťažovateľovi, pre ktoré by boli skutočnosti zistené z Odposluchu významné. Inými slovami, žiadne trestnoprávne relevantné skutočnosti neboli z Odposluchu telefonických rozhovorov zistené, nakoľko viac ako desať rokov nebolo v súvislosti s Odposluchmi alebo na ich základe vedené voči Sťažovateľovi žiadne trestné konanie. A nie je tomu tak ani dodnes, nakoľko súčasne vedené Trestné konanie nebolo začaté na základe obsahu Odposluchov.

... ak Výsledky odpočúvania v časti obsahujúcej záznamy telefonických rozhovorov Sťažovateľa, neboli 10 rokov trestnoprávne relevantné voči osobe Sťažovateľa, mali byť dávno zničené a Sťažovateľ mal byť o ich vyhotovení a zničení upovedomený, čo sa však nestalo (podotýkame, že Sťažovateľ sa dozvedel o ich existencii náhodou, a to nazretím do vyšetrovacieho spisu v Trestnom konaní). V tejto súvislosti je vhodné per analogiam upozorniť na konštantnú judikatúru ESLP, v zmysle ktorej ak nie je štát spôsobilý nájsť také skutočnosti, ktoré by viedli k vysloveniu viny obžalovaného po dobu šesť rokov trvajúceho trestného konania, trestné konanie musí byť voči tejto osobe zastavené.

... Zásah zo strany Odporcu 2 spočíva v tom, že Výsledky odpočúvania voči Sťažovateľovi v rozpore so zákonom, Ústavou SR a Dohovorom nezničil, ponechal ich vo svojej dispozícii napriek tomu, že pôvodné trestné konanie, pre účely ktorého bol Príkaz vydaný už bolo (s najväčšou pravdepodobnosťou) skončené. Pre úplnosť uvádzame, že presúvanie Výsledkov odpočúvania do iných trestných konaní je v rozpore so zákonom aj z toho dôvodu, že nie je splnená podmienka „súčasného“ priebehu trestného konania v zmysle ust. § 115 ods. 7 Trestného poriadku...

Uvedené závery plne podporuje aj judikatúra všeobecných súdov SR. V tejto súvislosti v prvom rade upozorňujeme na rozsudok NS SR publikovaný pod zn. 35/2012 (sp. zn. 2 To 5/2011), v ktorom sa NS SR jednoznačne vyjadril, že trestné konanie v inej veci, v ktorom majú byť výsledky odpočúvania použité, musí prebiehať už v čase vykonania záznamu telekomunikačnej prevádzky.

... Výsledky odpočúvania, resp. ich časť boli nezákonne presunuté do trestného konania ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 a z tohto konania následne ich časť do Trestného konania, kde tvoria v súčasnosti súčasť spisového materiálu voči Sťažovateľovi ako obvinenému.

... Práve takýto výklad, v zmysle ktorého by malo byť možné záznamy telefonickej komunikácie použiť v kedykoľvek neskôr začatom trestnom konaní, podporuje orgány činné v trestnom konaní v nezákonnom postupe spočívajúcom v porušovaní ich zákonnej povinnosti záznamy v zmysle ust. § 115 ods. 8 a 9 Trestného poriadku bezodkladne zničiť, v zmysle presvedčenia, že sa niekedy v budúcnosti môžu ešte „hodiť“ v inom trestnom konaní. Postupom orgánov činných v trestnom konaní v zmysle tohto výkladu sa zároveň neprípustné odníma dotknutým osobám právo podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia o zničení záznamov ich telekomunikačnej prevádzky návrh na preskúmanie zákonnosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky Najvyššiemu súdu SR, čo sa napokon stalo aj v tomto prípade.».

Sťažovateľ súčasne poukazuje na skutočnosť, že „nemá akékoľvek procesné postavenie v trestnom konaní pre účely, ktorého bol vykonávaný Odposluch. Sťažovateľ taktiež nemá procesné postavenie v trestnom konaní ČVS:PPZ-499/NKA-FP-BA-2012, v ktorom sa nachádzajú Výsledky odpočúvania, pravdepodobne vrátane Záznamu. Jedine

vo vzťahu k Trestnému konaniu má Sťažovateľ procesné postavenie obvineného. Trestné konanie sa v súčasnosti nenachádza v štádiu súdneho konania, a zároveň je neisté, či sa niekedy do tohto štádia dostane. Okrem toho obsah Výsledkov odpočúvania nijakým spôsobom neprispieva k objasneniu otázok, ktoré sú predmetom Trestného konania, a preto je vysoko nepravdepodobné, že by v Trestnom konaní tieto materiály mohli byť použité ako dôkazný prostriedok. Použitie Výsledkov odpočúvania ako dôkazného materiálu v Trestnom konaní vylučujú aj procesné vady, vzťahujúce sa predovšetkým na spôsob, akým boli Analytické prepisy do Trestného konania zabezpečené. Napokon, aj z vyjadrenia vyšetrovateľa v Trestnom konaní... je zrejmé, že Výsledky odposluchov nebudú v konaní, v ktorom Sťažovateľ vystupuje ako obvinený, použité ako dôkazný prostriedok.

... Sťažovateľ nebol k dnešnému dňu o použití akéhokoľvek informačno-technického prostriedku vo vzťahu k svojej osobe žiadnym spôsobom oficiálne informovaný, pričom prvým informačným zdrojom, na základe ktorého Sťažovateľ nadobudol odôvodnené podozrenie, že jeho práva boli skutočne dotknuté, bolo nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu v Trestnom konaní uskutočnené jeho právnym zástupcom dňa 15. 12. 2016. “.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Špeciálny súd, pracovisko Banská Bystrica, vydaním rozhodnutia č. p. BB-ŠS- V-89-05/06-4Nttš-280 a neoprávneným zhromažďovaním osobných údajov [REDAKOVANÉ], ako aj iných údajov o [REDAKOVANÉ], v súvislosti s vydaním tohto rozhodnutia, porušil základné práva [REDAKOVANÉ] podľa ustanovení podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 1, 2 a 3, čl. 13, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Rozhodnutie Špeciálneho súdu, pracovisko Banská Bystrica, č. p. BB-ŠS-V-89-05/06-4NUŠ-280 zo dňa 16. 6. 2006 sa zrušuje.

III. Špecializovanému trestnému súdu sa ako subjektu, ktorý ako nástupca Špeciálneho súdu v súčasnosti disponuje spisovou dokumentáciou ku konaniu, v ktorom bolo vydané rozhodnutie č. p. BB-ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280, prikazuje vyradiť a zničiť všetky záznamy a akékoľvek iné dokumenty týkajúce sa osoby [REDAKOVANÉ].

ktoré boli získané v súvislosti s vydaním rozhodnutia č. p. BB-ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 alebo v súvislosti s výkonom ďalšej súdnej právomoci vzhľadom na povinnosť skúmať trvanie dôvodov použitia informačno-technických prostriedkov, ktorých používanie bolo povolené týmto rozhodnutím, a to do 15 dní od doručenia tohto nálezu.

IV. Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru SR a Úrad zvláštnych policajných činností Prezídia Policajného zboru SR, použitím informačno-technických prostriedkov na základe rozhodnutia Špeciálneho súdu, č. p. BB-ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280, ako aj vyhotovením a nezničením záznamov a akýchkoľvek iných výsledkov použitia týchto informačno-technických prostriedkov, týkajúcich sa osoby [REDAKOVANÉ] (vrátane tzv. analytických prepisov), a ďalej neoprávneným zhromažďovaním osobných údajov a ďalších údajov v súvislosti s vyhotovovaním a nezničením takýchto záznamov alebo akýchkoľvek iných takýchto výsledkov porušili základné práva [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa ustanovení podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 1, 2 a 3, čl. 13, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

V. Národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru SR a Úradu zvláštnych policajných činností Prezídia Policajného zboru SR sa prikazuje v rámci všetkých svojich organizačne podriadených útvarov zabezpečiť vyradenie a zničenie všetkých záznamov a akýchkoľvek iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov na základe rozhodnutí Špeciálneho súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-ŠS-V-89-05/06-4Nttš-280 týkajúcich sa osoby [REDAKOVANÉ], a to do 15 dní od doručenia tohto nálezu.

VI. Špecializovaný trestný súd, Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru SR a Úrad zvláštnych policajných činností Prezídia Policajného zboru SR sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy právneho zastúpenia... na účet právneho zástupcu, [REDAKOVANÉ]...“

II.

6. V doplnení podania doručenom ústavnému súdu 10. apríla 2017 sťažovateľ uviedol, že 15. februára 2017 podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) návrh na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 362f Trestného poriadku. V oznámení z 23. marca 2017 doručenom sťažovateľovi najvyšší súd uviedol, že návrh *„stojí úplne mimo rámca platnej právnej úpravy uvedenej v § 362f Tr. por., keďže [REDAKOVANÉ] nie je oprávnenou osobou podľa § 115 ods. 9 Tr. por. vo vzťahu k príkazu, ktorý sa evidentne týkal inej trestnej veci“*. Najvyšší súd preto o tomto návrhu odmietol konať a rozhodovať, keďže ho považoval za obsolétny. V doplnení sťažnosti sťažovateľ zároveň uviedol, že listom zo 6. februára 2017 mu nebol príslušným orgánom činným v trestnom konaní udelený súhlas na nahliadnutie do spisu ČVS PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 v zmysle § 69 ods. 1 Trestného poriadku.

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrili účastníci konania – Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len „špecializovaný súd“) ako právny nástupca špeciálneho súdu, zastúpený jeho predsedom podaním sp. zn. Spr. 148/17 zo 6. júna 2017, a ministerstvo vnútra prostredníctvom svojich organizačných zložiek: Úradu zvláštnych policajných činností Bratislava podaním sp. zn. PPZ-ZPČ-V-50-1/2017 z 12. júna 2017, zaevidovaným v Protokole utajovaných písomností ústavného súdu pod ev. č. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako „Vyhradená“ písomnosť, a Národnej kriminálnej agentúry Bratislava, podaním sp. zn. ČVS: PPZ-219/NKA-FP-BA-2016 zo 14. júna 2017. Ústavný súd vzhľadom na dôvody rozhodnutia, ktoré ho viedli k odmietnutiu sťažnosti bez toho, aby sa zaoberal vecnou stránkou podanej sťažnosti, nepovažoval za relevantné uvádzať obsah týchto vyjadrení, keďže tento ani nevedol ústavný súd k záveru o jej odmietnutí.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie v záhlaví sťažnosti označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru namietaným rozhodnutím špeciálneho súdu a namietaným postupom ministerstva vnútra a jeho zložiek v súvislosti s použitím informačno-technických prostriedkov.

11. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

12. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc

ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

13. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom.

14. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je totiž založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a nemôže preto nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

15. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nič takého netvrdil (tým menej preukazoval), a ani sám ústavný súd sa nedomnieva, že význam daného prípadu akokoľvek významnejšie presahuje vlastné záujmy sťažovateľa, i keď na strane druhej ústavný súd uznáva, že nejde o banálnu vec.

16. V každom prípade však platí, že ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej

moci, hlavne všeobecných súdov, ktorých línia je trojvrstvová (občianskoprávne, resp. civilnoprávne, správne a trestné súdnictvo). Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hrozacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

17. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo, a jeho výsledok preto môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis stanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

18. V aktuálne posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že trestné konanie vedené proti sťažovateľovi ešte nebolo skončené (je naďalej v štádiu prípravného konania, pozn.), a tak je iba na orgánoch činných v trestnom konaní vrátane trestných súdov, aby sa s tvrdenou nezákonnosťou chybné vykonaných dôkazov dôsledne vysporiadali do meritórneho rozhodnutia v tejto trestnej veci.

19. Námieta k smerujúca k nepoužitelnosti dôkazu nemá pre stranu trestného konania v slovenskom právnom prostredí legislatívnu oporu (čo treba považovať za veľkú chybu), ale na strane druhej toto významné právo obhajoby existuje v materiálnom ústavnoprávnom zmysle, čomu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných trestných súdov adekvátne reagovať na uplatnené námietky obhajoby, teda aj na tie, ktoré sťažovateľ uplatnil v tejto ústavnej sťažnosti.

20. Prípustnosť použitia „...odposluchov...“ sa posudzuje v súvislosti s porušením práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru či čl. 46 ods. 1 ústavy) alebo práva na súkromie (čl. 8 dohovoru či čl. 19 ústavy). Z judikatúry ESLP vyplýva, že samotné porušenie práva na súkromie nemusí vždy znamenať, že bolo zároveň porušené právo na spravodlivý proces. Môže dôjsť k záveru, že právo na spravodlivý proces porušené nebolo a dôkaz získaný protiprávnym „odposluchom“ (záznamom telekomunikačnej prevádzky) môže byť označený ako prípustný, hoci právo na súkromie porušené mohlo byť (porov. SCHENK proti Švajčiarsku z 12. 7. 1988, alebo KHAN proti Veľkej Británii z 12. 5. 2000). Možno zhrnúť, že v judikatúre ESLP sú pri posudzovaní dôkazov získaných porušením práva na súkromie zásadne predovšetkým dve otázky. Otázka posúdenia spravodlivosti procesu príslušného trestného konania ako celku a otázka relevancie dôkazu; špecifickú úpravu prípustnosti dôkazov však prenecháva vnútroštátnej zákonnej úprave na základe vyvažujúceho testu proporcionality.

21. S ohľadom na povahu tvrdeného zásahu orgánov činných v trestnom konaní (trestných súdov) je však celkom zrejmé, že pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľ mohol a mal vyčerpať iné procesné prostriedky (aj civilnoprávne) na ochranu svojich práv, ktorými slobodne disponuje. Je pritom predovšetkým na jeho vlastnej úvahe, ktoré z nich by použil, a v tomto smere ústavný súd nie je oprávnený ho akokoľvek „navádzať“. Pokiaľ však sťažovateľ napadol predmetné dôkazné prostriedky ústavnou sťažnosťou už teraz, urobil tak predčasne, pretože nerešpektoval opísaný princíp subsidiarity a orgánom činným v trestnom konaní (vrátane trestných súdov) či civilným súdom neumožnil, aby prípadne samy poskytli ochranu jeho právam, lebo táto ochrana nie je doménou iba ústavného súdu.

22. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2018